

FOSFORSYRAD, a. 2. (kem.) Förenad med fosforsyra. *F-t salt. F. lerjord.* [Phosph.—]

FÖSSIL, fässi'l, a. 2. (lat. *Fossilis*) 1) Som finnes uti, upprädd ur jorden, eller genom dess inverkan förändrad. — 2) Öfrig af fordna växter och djur. *F-a djur. F-a kroppar*, se *Petrifikater*. — S. n. 3. pl. — *lier*. Allt hvad som upptages ur jorden, såsom stenarter, petrifikater, m. m. Med *Fossilier* menas dock i allmänhet: I jordlagren befintliga eller derur hämtade kvarlevor efter djur och växter, af hvilka en del numera icke träffas lefvande på jorden.

FOSTER, fösstr, n. 3. 1) Barnet (hos djur ungen), under perioden för dess utveckling i moderlifvet (eller, hos äggläggande djur, i ägget), tänkt såsom afsondradt ifrån de betäckande hinorna. *Fostret i moderlifvet. Ofödt f. Ett dödt f. Fördrifva sitt f.* — *Syn.* Lifsfukt, Fætus. — 2) (fig.) Hvad som uppkommit af något, blifvit af någon uttänkt. *Spöket var blott ett f. af hans fanlasi. Dessa poetiska blomster voro första fostret af hans snille.* Bildar några sammansättningar, såsom: Snille-, Inbillnings-, Hjernfoster, m. fl. — *Syn.* Alster, Frukt.

FOSTERBARN, fösstr-bårn, n. 3. Barn, som af någon blifvit till fostring upptaget. *Herr H. har upptagit den lilla värnlösa till f. Det är icke hennes eget barn, utan blott ett f.* Brukas äfv. om den, som åtnjutit fostervård, sedan han växt upp, med afseende på förhållandet till fosterföräldrarna. — *Syn.* Adopterat barn.

FOSTERBRÖDER, m. 3. pl. — *bröder.* 1) Den, som af någon blifvit upptagen till fostring, med afseende å dess förhållande till dennes rätta barn eller andra dess fosterbarn. *Han är icke min rätta broder, utan blott min f. De äro f-bröder.* — 2) (i äldre tider) a) Gosse, som blifvit öfverlemnad åt någon att uppfostras tillsammans med dennes son. — b) Sades om dem, som hade ingått Fosterbrödralag.

FOSTERBRÖDRALAG, n. 3. (i fornspråket *Fostbrædralag*) Det innerliga vänskaps- och skyddsförbund, som i forntiden tveke kämpar ingingo, och hvarigenom de förpligtade sig att i lif och död bistå hvarandra.

FOSTERBYGD, f. 3. Se *Födelsebygd* och *Fosterland*.

FOSTERDOTTER, f. 2. pl. — *döttrar.* Fosterbarn (se d. o.) af kvinnokönet.

FOSTERFADER, m. 3. pl. — *fäder.* Man, som upptagit ett barn som eget och gifver eller gifvit det faderlig vård.

FOSTERFÖRÄLDRAR, c. 2. pl. Äkta makar, hvilka upptagit ett barn som eget och gifva eller gifvit det föräldravård.

FOSTERJORD, f. 2. Se *Fosterland*. Brukas i högre och poetisk stil.

FOSTERLAND, n. 3. 1) (egentligen) Det land, der någon blifvit uppfostrad, äfv. om han ej der blifvit född. — 2) Se *Fädernesland*.

FOSTERLANDSKÄRLEK, m. 2. sing. Begäret att främja sitt fosterlands väl. — *Syn.* Fäderneslandskärlek, Patriotism.

FOSTERLÄNSK, a. 2. 1) Som tillhör, angår fosterlandet. *Allt f-t intresserar mig.* — 2) Nitälskande för fosterlandet. Säges både om person och sak. *En f. man. F-a tänkesätt.* — *Syn.* Patriotisk.

FOSTERMODER, f. 2. pl. — *mödrar.* Kvinna, som upptagit ett barn som eget och är eller varit det i faders och moders ställe.

FOSTERSON, m. 3. pl. — *söner.* Fosterbarn (se d. o.) af manliga könet.

FOSTRA, v. a. 1. 4) Gifva näring, vård, uppfostran och undervisning åt ett barn, det man upptagit som eget, eller som blifvit af fader eller anhöriga för detta ändamål anförtrödt åt ens uppsigt. Brukas numera mest i högre och poetisk stil. *F. upp*, se *Uppfostra*. — 2) (fig.) Gifva uppkomst åt. *Makt och rikedom f. högmö. Lättja f-r lasten.* — *Syn.* Alstra, Föda, Medföra. — *F. sig*, v. r. ell. *F-s*, v. dep. (föräldr.). Tillväxa, förkofras genom fostrares vård; växa, trivas. *Barnet f-s väl.*

FOSTRANDE, n. 4. Omständigheten, förhållandet, att man fostrar, att någon ell. något fostras.

FOSTRARE, m. 3. Den, som fostrar.

FOSTRING, f. 2. Se *Fostrande*.

FOT, m. 3. pl. *fötter.* 1) Den del af en menniskokropp, som utgör nedersta ändan af hvardera benet, ifrån hälen och vristen till tårna. *Högra, venstra f-en. Stor, bred, liten, nätt f. Hoppa, stå på en f. Bunden till händer och fötter. Ej kunna stå på fötterna. Sparka till någon med f-en. Trampa under fötterna. Sätta f-en på marken, stiga af bäst eller ur åkdon. Sätta f-en i land, landstiga. Från huvud till f.* hel och hällen, i hela dess längd. *Gifva någon en f. i ändan*, lägre uttryck, som betyder: sparka någon i ändan. *Kasta sig till ens fötter*, äfv. (fig.) betyga någon sin vördnad, undergifvenhet; bönsfalla om något. *Ligga för ens fötter*, äfv. (fig.) vara någon helt och hållet undergifven; bönsfalla om något. (Föräldr.) *Falla en till fota*, kasta sig till ens fötter, för att betyga sin vördnad och undergifvenhet. *Jag har ej varit der med min f.*, talesätt, hvarigenom man med särdeles eftertryck försäkrar, att man ej varit på ett ställe. *Gå f. för f.*, med små steg och långsamt; (fig.) småningom, trögt, senfärdigt, långsamt. *Gå till fots*, gå (i motsats till åka, rida, segla, o. s. v.). *Göra en resa till fots*, gående. *Han var till fots*, var gående, hade gått (ej åkit, o. s. v.). *Tusen man till f.*, tusen man fotfolk. *För f. gevär!* kommandoord, som betyder, att geväret med kolven skall nedfällas till marken invid foten. *Stadig på f-en*, som står stadigt, ej lätt kan kullkastas. *På stående f.*, äfv. (fig.) genast, strax. *Få, hafva fast f.*, säkert fotfäste; (fig.) få, hafva en säker ställning, vinna, äga tillräcklig makt, styrka, inflytande, för att ej kunna fördrivas, förjagas, utdrivas, undanträngas. *Ej veta, på hvilken f. man skall stå*, vara rådvill, i högsta grad förlägen; äfv. vara i högsta grad betagen af glädje; äfv. yfva sig som en påfågel, vara ytterst högfärdig. *Vara på fötter*, vara tillfrisknad; *vara på fötter igen*, vara tillfrisknad ifrån en sjukdom. (Fig.) *Sätta fötter under en*, genom anmaning, hotelse, skrämsel o. s. v. göra, att någon får brådt att komma bort, undan. *Taga till fötter*, fly, springa sin kos. *Komma på fötter*, se *Komma sig. Repa sig. Sätta på fötter*, åter upphjelpa någon, som råkat i olycka, på obestånd. *Stå på svaga fötter*, vara i dåligt tillstånd, skick. *Hans affärer stå på svaga fötter. Stå på goda fötter*, vara i god, lycklig belägenhet, godt tillstånd, skick. *Stå på god f. med någon*, vara vän med, gynnas af någon. *Lefva på stor f.*, förnämt och kostsamt. *Lefva på vänskaplig f. med någon*, pläga vänskap, vara vän med någon. *På den f. sakerna stå*, i sakernas närvarande skick. *Taga saken på en annan f.*, betrakta saken ur en annan synpunkt; förklara, tyda, upptaga den på annat sätt; gifva den annan tydning, mening. *Jag har*